

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nat. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se doplati na tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; li u slučaju opetovanja uz pogodbe sa pravom. Novci se šalju poštarском naputnicom (kasajno postale) ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijeme, tako to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se na plaću poštarine, ako se izvana napiso: »Reklamacija«. Doplati se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — »NAŠA SLOGA« izlazi svakog četvrtka i 11 celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nabliljgovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za svake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godine. Izvan carvine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Iztiče eto i petnaesta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Pred vratimoh vam Bogu čestnajstoj godini. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za sielu godinu stoji za lmućnje fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carvine za poštarinu više. Novce netreba šalijati uzapečaćenom listu, jer je predrag, nego poštarском naputnicom (Vaglla postale).

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga.

Preporučamo napokom svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloge».

Lihvarstvo.

(Uzura.)
Konac.

U posljednjem smo članku orisali u obće lihvarstvo, spomenuli nekoje zemlje i pokrajine u kojih ono neobično cvate i napokom iztakli, kakove

je korake austrijska vlada poduzela, da u tih zemljah lihvarstvu na put stane. U sledećih redkih progovorit ćemo u kratko o lihvarstvu u našem Primorju a napos u Istri, kojoj smo dužni posvetiti sve svoje silo. Austrijsko Primorje spada medju ono pokrajine, koje su najmanje obitavane od Židovah. Ovdje se do istino obistinjuju ona rečonica, koja glasi, da neće Židov tamo, gdje nije zanj posla t. j., gdje nemože naglo obogatiti guleć svoje suzomljake najprepedenijim načinom. U obće može se kazati, da su u Primorju, osim grada Trsta, vrlo redki Židovi. Nas bi taj pojav veselio, kad nebi znali, da se Židov nastanjuje samo u onih pokrajinah, gradovih ili mjestih, koja slovo bogatstva, bilo plemstva, gradjanstva ili seljčtva. Kod nas spalo je ono malo plemstva, što nas preostalo od starijih vremena u prosjački stap, gradjanstvo kuburi a blagostanju seljčtva nemože se niti govoriti. Možda je dakle to razlog, što su u ovih naših stranah Židovi toli redki gosti. Nu žalibože razvila se kod nas druga vrst lihvarah, kršćonih naime lihvarah, koji su nam svakomu dobro poznati pod imenom Krnjelah. I ovdje činimo rado iznimku za one, koji se poštonim načinom zanimaju i znojem svog lica za svakdanji život bore. Imademo dakle na umu samo one Krnjele, koji se opakom okorišćuju nesrećom, neukošću ili lahkoumanošću našeg siroto kmeta.

Poput Židova lihvara znaju ti naši usrećitelji zaplesti neuka kmeta u svoju mrežu, kano osa ludu muhu, te ga iz nje neizpuste, dok čute u njemu tračak života, dok mu neizpiju

i poslednju kap krvi. Gonjen čestimi nerodicami, volikimi državnimi, zemaljskimi i obćinskimim prvoci, buci se obično takav nesrećnik prvomu boljemu Krnjelu u naručaj, moleć ga i zaklinjajuć, da mu pomože, da ga izbavi. On sirota niti nemisli, da se je predao svomu upropastitelju na milost i ne-milost, i nesluti, da zapisuje, što narič: »vrugu dušu a Krnjelu tjelok.«

U zdvojnosti noradi obično čovjek promišljeno i hladnokrvno; nobira hladnim razumom sredstva i oružje, kojimi bi se iz škripca izvukao, već hvata praznimi šakami, kano ludo diete po zraku, loveć lievo i desno. Jao si ga njemu, namjeri li se u takvom stanju na bezdušnika, koji mu se prikaže u najliepšoj slici prijatelja i dobročinitelja, a u istinu nije drugo, nego zlotvor ili zvier u ljudskoj koži. Sličnih prijateljah (!) puča nalazimo žalibože u Istri u svakoj obćini, da skoro u svakom selu. Poput noćne sovurino dotepe se takav stvor u mjesto, a da se i nezna kad ni odkuda je došao. Dodje odrpan i zamazan, gol i bos, a pričinja se umiljat kano janjo pa ti se privija i maže siroto neuka kmeta, dok mu se, tobož siroti li nesrećniku, jedan ili drugi nesmilujuć. S početka obavlja najprostiju radnju, kasnije kupuje cunjce, prodava igle i konac, krpa lenca i kotlo, a kad skupi ponešto novca, otvori dućančić, zatim krčmu, a do mala ti je on prvi goso u selu ili obćini. Kano tobož pametnijega i bogatijega, biraju ga u obćinski odbor, zatim načelnikom a ako mu sreća posluži i zemaljskim zastupnikom. On služi malo i valiko živežom, odjećom i novcem pa tako

postano »pučki dobrotvor« u malo godinah, uvaženom osobom, prvim gospodinom u obćini. Narod sledi takovoga slipeo, jedno što mu je do grla zadužen, a drugo, što ga sirota omami i zaslipeo kano krotitelj zmijah zmiju. Bogatstvo svojo, dotično ugled, stalcao si takav pridobica većinom ili skoro izključivo ogromnimi interesai na svoj novac, koga je kmetu u nevolji posudjivao. Novca kmet nemože lahko na vrijeme vratiti, a »dobročinitelj« piše i pripisuje samovoljno što i kako hoće, jer znado, da imado posla sa neukim i prostim kmetom, koji će na sve bezbrižno i mirno s pleći slegnuti.

Ta pisarija traje sve dotle, dok kmet što god posjeduje, dok nije svo njegovo hipotecirano, dok imado i jednu čistu parcelu u svojoj gruntovnici. Tada tekak postaje »gospodin« tvrđokorniji, osorniji i ponosniji; tad prestaje jedva izmedju njega i kmeta kuanstvo i prijateljstvo. Prijasnji vje-rovnik ili dobročinitelj postane gospodar ili pašna, a sirota kmet, kolon, sluga ili rob. Gospodar nepoznaje više negdašnjih svojih prijateljah i gostiteljah; on se više s njimi nedružiti niti mari za nje osim u vrijeme buđi kojih izborah, nu ni tu ne vlada medju njimi prijateljstvo, sloga ili ljubav, već kmet radi jedino po komandi gospodara.

Zatostno ovo stanje našeg kmeta provlada osobito u zapadnom dielu Istre, i to najpače u Porečkom, Puljskom i Pazinskom kotaru. Malo imado tuj kmetovah, koji bi mogli kazati, da su posvoma gospodari sami nad sobom, da rade po svojoj volji i osvje-

PODLISTAK.

Pravila.¹⁾

Posujilnica i štedionice u Kopru. Uknjižena zadruga sa neograničenim jamstvom. Na temelju zakona od 9. aprila 1878. br. 70.

I. Ime, sjelo i stij družtva.

§. 1. Ime zadruge glasi: Posujilnica i štedionica u Kopru, uknjižena zadruga sa neograničenim jamstvom. Zadruga imade sjelo u Kopru.

§. 2. Cilj je zadrugi poboljšanje materijalnog stanja zadrugarah i u tu svrhu sticali novčana sredstva sa svojim združnim kreditom; davati posude zadrugarom i primati štedioničke ulozeke na interes.

II. Novčana sredstva.

- a) Fond zadruge,
 - b) združne dionice,
 - c) zajam,
 - d) štedionički uložel.
- §. 4. Zadržni fond sabire se od čistoga dobitka, vidi §. 13.

¹⁾ Preporučamo našim prijateljem po Istri i obćinam, da sačuvalju ova pravila i da razmišljaju, kako bi se podigli slični novčani zavodi svuda, gdje je to lolo moguće. Tko bi želio pobližnja razjasnjenja, neka se izvoli obratiti na naše uredništvo. Ured.

Zadržne dionice jesu po sto, pedeset, deset i pet forintah.

Svaki zadrugar mora imati najmanje jednu dionicu, koju se odmah kod upisa platiti mora. Kolkto može imati dionica pojedini zadrugar, odlučuje odbor.

§. 6. Štedionički uložel primaju se od svako oga, takodjer nezadrugar. Interesi se računaju od prvoga dana dojučeršnje mjeseca i za uložjenja te do prvoga dana mjeseca, i za kojeg se uzme uložel iz posujilnice. Nedignije interese pribiraja se koncem decembra svake godine u kapital. Uložeci se zapisuje u štedioničke knjižice, koje moraju nositi firmu zadruge i imaju biti podpisane od predsjednika ili podpredsjednika ili od najstarijeg člana odbora i od blagajnika.

Štedioničke knjižice glase na ime te vrijede za dokaz štedioničkom knjižicom.

Tko se izkaže štedioničkom knjižicom, tomu se izplati ono, što se po knjižici izplatiti smije, osim a) ako je uvedena amortizacija dotične knjižice, b) ako bi usljed sudbene odluke imao propasti taj dug, c) ako bi vlastnik knjižice zabijevao poselice i izrično, da se uložel u posujilnici jedino njemu izplaćuju; ta iznimka imade se zabilježiti u dotičnu knjižicu.

Štedioničke ulozeke izplaćuje se i to: do 50 for. bez odzaka, do 100 for. u osam danah, do 200 for. u 14 danah posle odzaka a preko 200 for. odbor si odzak izgovori kad se ulaže.

III. Prava i dužnosti zadrugarah.

§. 7. Broj zadrugarah jest neograničen. Zadrugarom je ili pojedinao ili skupna osoba. Tko želi postati članom, neka uložel prošnju, ili neka se oglasi kod odbora, koji ga može primiti ili odbiti, kako već spozna, da li je na korist zadrugi.

§. 8. Svaki član zadruge uživa tada tekak sva zadržna prava pošto je potpisao pravila.

§. 9. Tko hoće svojevolyjno izstupiti iz zadruge, neka to odboru pismeno najavi šest mjeseci prije izmaka društvene godine, ako zakasni rok, prestatje bit od kaznik članom zadruge tekak koncem budućee godine.

§. 10. Odbor može zadrugara takodjer iz zadruge izključiti i to onoga: a) koji ne izpunji dužnosti zadrugarah 3 mjeseca i za odborova opomene; b) koji se mora sudbeno tužiti; c) koji je škodan zadrugi.

§. 11. U slučaju smrti zadrugarah imade i za njega udova ili njegov ožlašeni pravni naslednik pravo stupiti u zadrugu te uživa sva prava a imade ujedno i sve dužnosti zadrugarah.

§. 12. Na zadržni imetak neima nikakva prava niti onaj, koji svojevolyjno izstupi, niti onaj, koji je izključen niti baštinski zadrugar. Zadržne dionice izbaštinski zadrugarah, izključenih i umrlih zadrugarah izplaćuju se 4 čedna posle, nego li je

glavna skupščina dotični godišnji račun odobrila.

IV. Posude.

§. 13. Posude daju se jedino zadrugarom i to: a) na osobni kredit i b) na založni kredit.

§. 14. Posude na osobni kredit daje odbor uz zadržno pismo ili mjenicu, uplativu u Kopru, na kojoj je osim prosioaca samoga, bar jedna pouzdana osoba kano porok potpisana. Odbor može zahtjevati takodjer dva ili više porokah.

§. 15. Posude na založni kredit mogu se dobiti: a) na vrednosne listine, b) na dragocinjine, c) na blago i pridjelke i d) na hipoteke.

Ako nebi dužnik vratio posude na vrednosne listine, zaloze, ili blago a pravo vrijeme, ili ako mu se rok nebi produžio, imade odbor pravo postupati sa vrednosnim listinama i drugim zalozgami na odmi-luci ministarstva od 28. junja 1863. drž. zakona br. 110 t. j. prodati njih u zakonitom roku na dražbi.

V. Porodstvo.

§. 16. Svaki zadrugar je posebice i sva zadruga ukupno porokom za svaki slučaj gubitka, t. j. svi zadrugari jesu solidarni poroci za sve gubitke i ohveze zadruge. Ako nebi bio dostatan dobitak tekuce godine za izplatu zadržnih dugovah, zatim zadržni fond i zadržni imetak, razdijeli se dotična svota na zadržne dionice, i ako nebi ove bile dostatne, raz-

dočenu, da su slobodni, sumostalni ili neodvisni od tih lihvarskih pijavica.

Neima skoro brojs našeg lista, da nepodizemo jadikovke ili tužba proti tim kršćenim lihvarom, koji živu lahko ruke na toret i štetu našeg kmeta. Naš rad i našo nastojanje ide glavno za tim, da kmeta rješimo tih pijavica, da ga osvjestimo i probudimo, da tako i sam uvidi u koli grozan srce bezdan, kad traži pomoć ili podporu kod takovih bezdušnikah. Pa koliko i je to neizmerno trudan posao, i premda nailazi naš i naših prijateljah rad na svakojake zaprieke i poteškoće — dapače i ondje, odakle bi se morali pomoći nadati — ipak uza sve to rad taj nije ostao posve bezuspješan ili nepodan. Narod počeo je i sam uvidjati, da se tako dalje gospodariti nemože; da valja drugim putem udariti neko li se jednog krasnog dana naći posve u šakah bezdušnih pijavica. Mi ćemo i u buduću svakom sgodnom narod upućivati i prstom mu pokazivati ono krvoloko, koji mu se prikazuju u ovčjoj koži; šibati ćemo neprestano i nemilosrdno svagda, svagdje i svakoga, koji grjoshi toli grdnno proti zakonu božjem i ljudskom, služeći se neukošću ili nesrećom svoga bližnjega.

Za nesreću neimamo zakona, koji bi nas dostatočno u tom radu podpomagao, in uprav rad toga dužan je svaki rodoljub, da narod odvrada od lihvara, da ga uči i podučuje marljivo raditi i štediti, jer je to jedino sredstvo, kojim se iz lihvarskih šakah rješiti možemo. Pozivamo ovim i sv naš bolji puk, koji je od lihvne neodvisan, da nam pomože dobrim primjerom, najpače marljivim radom, uztrajnošću i bezobzirnošću satrti kod nas lihvarstvo, tu nakazu ljudskoga društva.

DOPISI.

Volosko mjeseca novembra. Baba »Istra« s Poreča daje sama sebi kuraja, da Opatijci hoće bit tajnanaš, jer da je slavnja reprezentant na Voloskom uz svoga kapa odličn, da se moraju Opatijska djeca u školi učiti samo talijanski. Bravo šijor Guštine, ali niste pitali Opatijce, ako su s tim zadovoljni. A da nisu, svjedoci to, što su uložili proti tomu protest na nekoga drugoga, koji je veći i moćniji nego šior Guštine i on z Opatije s velom bradom. Taj protest su podpisali mnogi Opatijci, u bilo bi jih još i više, da se htjelo poć svakomu na vrata; možda bi bili falli samo oni, koji se nisu hoteli nekom drugom prilikom na neku kartu podpisati.

Ali zašto su Opatijci protestirali proti taljanskoj školi? Zato, jer znaju, da jim ne treba taljanskog jezika kako to misli

dijel se dalje upućivanje na pojedine zadugare u jednakoj mjeri. Za slučaj da se zaduga raspade, jesu zadugari poroci po S. 58. zakona od 9. aprila 1873. br. 70.

VI. Bilanca.

S. 17. Upravna godina teče od 1. janara do 31. decembra. Konec svake godine sastavlja se račun po knjigab i pripravi se bilanca kako sliedi:

Međuju aktiva upiše se: gotov novac, dugovi, vrednostne listine po dnevnom kursu, gibivo i negibivo imanje po točnoj procjeni.

Međuju pasiva upiše se: zadružne dionice, štedioničke uloge sa interes, preplaćene interese od dugova za buduću godinu, zadružne dugove za prošle godine, jošte neplaćena dividenda od zaruženih dionica, zatim zadružni fond, dok taj neima posebne uprave.

Što ostane aktivnoga po odbitku pasivnoga, je čist dobitnik dočine godine.

VII. Rasdielna dobitka.

S. 18. Što ostane čistoga dobitka, pripada fondu, dok isti nenaraste na 10.000 for., što da se učini zatim s fondom i čistim godišnjim dobitkom, o tom valjano odlučiti glavna skupščina. Ako odluč glavna skupščina diohu čistoga dobitka modju zadugare, razdieli se isti razmjerno po svoti zadružnih dionica.

(Konac sliedi).

«koga» Voloski. Oni pišaju, da se u školi učli mjesto taljanskoga njemački, jer da jim je to potrebnije znati u današnje vrijeme, a da drugo budućje hrvatski. K njim dolaze ljudi, koji više govore njemački nego taljanski, a da dolaze simo nekakova gospoda s Trata i Rieke, za tih jih malo briga, jer ti nedolaze za drugo, nego popit kvartir-vina. Pa nekako dolaze ti li, Opatijci svejedno svakoga časte, koji je čist dostojan.

Nu da vidimo, koji su bili ili koji je bio iz Opatije za tu školu? Najviše neki kapetan, koji ne smije ili bolje nije smio (jer sad već kao veliki gospodar, ne ide po moru) preko tesna od Gibilterre, nego samo do onuda; koji je imao patentu samo za cibebe, ilimuno i smokve kroat, a u Ocean ga nisu pustili, jer da zna previše taljanski, pa da bi se mogao izgubit. Valjda mu radi toga još raste ilimun pred vratil od kuće na uspomenu njegova slavnoga putovanja po Grčkoj. Njega mogao je još obesiti pred vrata malo kapule i dve tri čozoiške pipe, pa bi znao svaki strani čovjek, da je gospodar kuće bio i u namoj Italiji. Taj gospodin bi najbolje znao koliko sferci je učlno dokle je dobio i onu mlzeriju od patente za muloga kapetana. Taj gospodin hoće, da bude u Opatiji taljanska škola, jer bi možda i on još hodio u školu, da se što god nauči.

O drugom gospodinu, koji je bio za taljansku školu, nećemo ni dn govorimo, samo ga spominjamo na ono, što mu se dogodilo jutro dan ili bolje ponedjeljak za svimi Svetimi, poslije našo pred orkovom sv. Jakova u Opatiji. Tko ga je branio kad su ga napali bosodom nekoji pametniji Opatijci? Možda gospodin a ilimunom proti kućom? Ni ga bilo ni blizu. Još jednu, pa ćemo sve otkrit.

U Opatiji, govori dopisnik babe »Istra« govori se u mnogih kućah taljanski. Koje su te kuće, šior kogo? Ali baš oni, koji znaju nešto bolje taljanski, nego gospodin s lemunom, podpisali su se proti taljanskoj školi. Onaj, koji je bio u reprezentanci proti taljanskoj školi, ako se i ne drža za velikog gospodina i mudraca, ipak se neće pustiti prodat ni potezat za nos od šarenjaka; on ih se ne boji, pa makar ih je svih 12 ali 15 od reprezentance bernalo tu taljansku školu. Neka se samo paze nekoji, koji su bormani, da ne budu bormani.

Za sada o školi dosta. Opatijci neće taljanske škole.

Što se tiče hrvatskih popovah u Opatiji, ti su svi ostavili za sobom lepšu uspomenu, nego li nekoji šarenjačić. Našlih popovah ne treba braniti, oni se brane svojim poštenjem, rad koga su pripravni svako zlo pretrpiti. Da su Hrvati, to njim na čast služi, a još ih nije nitko radi toga opsovao, nego samo »koga z Voloskoga«.

Šid imado dosta stranaca h u Opatiji ali samo u hotelu; po privatnih kućah samo malo, nu nudat se je, da će bit akoro sve pune. Dobitki nisu najbolji, a draginja se ne može veća želiti.

Sada nešto drugo. Ne znamo kako može neki naš gospodin bit za šansera drugoj gospodi, koja dolaze s voporom u Opatiju. Istina je, da je malo previše 10 novčićah od vapura na kraj 10 kraja na vapor, ali to na njega ne spada, on nema prava govoriti gospodi, da daju 4 novčića za barku; kad se od njega ima potrebu, on se čini platiti i ne daruje nikomu ništa. Gospodi je lakše dat 10 novčićah, nego li siromašnino čovjeku izgubit ih 8, jer on čeka ondje čel dan, da koji novčić dobjie. — Drugi put ćemo imenovat toga gospodina, jer ako mu poslovi ne idu od ruke u Opatiji, tomu nisu krivi siromašni ljudi; neka se drugim načinom dela dobar gospodi.

Iz Pulišćine, mjeseca decembra 1884. Grca s pripunati u Krnjela kratki, uzajudni vam je to posao. Nu mi nekakim sapunati niti kratki, već čemo, da malo posvetimo onim, koji su Kanfarske šeprike primali i boćirli. Hvalimo do nebesah zlatoustnoga »bubarskoga ad-vokata«, nu nesviljaju nam se kumovi onog »šamoznog« dopisa, koji su ono neki dan dobili ljudski po nosu. Dogodio im je se knno i onomu, koji je šjerao zeca a izšjerao ruku.

Kuju u zvijezde poznatog vodopljui (možda bi bolje odgovarao naziv: Vinopija.) A kako da svoj svojski nehvati? Pa on je Krnjei, k tomu u rouu sa »Reve-

rendissimuson« P. iz P. Eh krv nije voda, pa ako bi tom zamjerio, da se Krnjei led za svoje zauzmišje? Drugo je pitanje, da li je bio g. Vodopija na svom mjestu u Kanfanaru kašijop i učitelj, gdje je bio na subazan gramkum ost. k. k. školom, nu »šifras« nezastupaju boljega a Reverendissimus znade, što radi. Pak zašto da se Kanfanar neponosi sa svojim »građaninima« (kad su ga kolji visoka gospoda preporučili), premda je dobio kasnije onako sjajnu »Pazopir«. Nu i naša tvrda šćavunska tikva nemože nitko pojmiti, zašto nije g. Vodopija pitao g. Vinjanu austrijskog državljanstva, gdje je više godinah horavio, već se čekalo, da dodje u puljski kapitanat. Valjda se htjelo počastiti Kanfanar, da budu mogli našli potomci reći: I ti Kanfanar nisi posljednji među šarenjačimki građovi, jer se u tebi redio građanin itd. itd.

Bilo kako mu drago, naš Vodopija imao je debelo kumovo. Jedan od tih je velika »gerijana« u našoj zapadnoj bliskopiji a drugi u istočnoj, jedan je naime kumao a drugi potvao toliko da je odlično. Revizori Kanfanarskog dopisa u častnoj »abini« pregledali su ono mjesto, gdje se kaže da imado g. župnik dosta stana pak da ga može nešto odstupiti svomu kapelanu. Ovakve misli nam se sviđaju. One su moderne ili kako jih svet nazivlje, socijalno komunističke. Nu taj nauk hibio morao g. dopisnik uporaviti i na svoje ljude pak reći po prilici ovako. Ti Beppo imado pune žitnice žita, dobro bi da ga podileš sa siromahom šćavom, šije je i onako bilo. Ili: Ti Carlo izlesao si iz šćava krvi i mozak a on sirota pada od glada, vratli mu nešto od onoga, što si mu oteo. Ili vi g. dekane li plovano u P. imate lepe i prostrane stanove, deder odstupite par sobah svojim kapelanom. Zur nije ovo prekrasna nauka g. moškarto? Samo napred, širi i nadalje ovu nauku pa ćeš ti i tvoji morali pohrati kopita i odneati se otkuda si dušao.

G. pisak »abini« špoštuje kanfanarskumu g. župniku, da piše hrvatski. Bože dragi! Zar da piše turški ili krnjejski? Jesi li brajne likad vidio, da taljanski svećenik piše hrvatski? Evo naše glave, da nisi. Pak ti »pravdoljubivi« dovječe hoćeš, da Hrvat piše taljanski? Znaj diete drugo, da je g. župnik prije hrvatski pisaog negoli si ti po onoj zamiji ustao, po kojoj nisi vriedan da stupiš.

Da neima umišljen dopisnik »N. S.« svilenih odjećah i da je kudošo zamazan svo ti razloga. Prvo, on služi pošteno i dušavno svoj kruh, nesije i neljzija nikoga a takovi mi brajne, nehode u svili i kadili. Drugo, on se nevozikla u kođiji i željeznici kad ide po svećeničkom zvanju po grebenih, juragah i potocih a bog i bogme u takovom poslu mora se čovjek poderati i zamazati. Dakako da je laglje sjesti u kođiju ili željeznicu pak hajde u Puli i Vodnjan, de se tamo laže i kloveće proti onim, na koje nemože biti najzavistnija ruka baciti kamenčića. Slobodno ti junače grđiti i župnika i kapelana kanfanarskog koliko ti drago, nu znaj, da se hrdja nehvata zlata. Tvoja poruga njim na čast, tvoje psokve njim jedino koriste.

Pltka je tvoja oavada, da je prevriedni starac nekoga preporučio a taj se kumšije nevrjednimo pokazao. Za prvo, on nije svježnadj za drugo, što li si ti i tvoji kumovi i jednomišljenici učinili za g. Vodopiju, pak kako li se pokazao vriedni i dostojn? Ako neznate, pitajte g. k. namjestništvo i preč. ordinarijat u Trstu. I druga oavida neima li smoka, da nalmu g. župnik nedolazi u školsko sjednicu. A čemu i da dolazi? Vi ste u većini pak možete činiti, kao što i činite ono što sami hoćete.

Napokom hvališe se taj delija, da je samo jedan oubio avoj podpla za pazinsko društvo i da seje slučajno desio u obćinskoj knsi neki aduhtoričić. Bora ti junače, zašto nisi odmah na početku onako otvoreno kazao, kao što kuzeš na koncu, da Vam se neradi: hrvatska škola, hrvatski jezik, niti ništa drugo. Što hrvatskimom diše, dokle niti hrvatski svećenik. već samo Krnjeji, šarenjači, propajice i vucibatine. Poznujemo te delio, poznujemo junački li sine i po perju lo pjevju; poznamo dapače i tvoje zaštitnike i branitelje nu mi se vas nebojimo, jer je naše oružje čisto i neokoljano a na vašem držli se hrdja, laž i kleveta.

Iz Opatije, koncec novembra. — Revni voloski dopisnik. Inače vrlo mućaljivi misantrop, raskokodakao se izvanredno onomadno u porečkoj Istriji opisivajuć osnutak Opatijske škole. Radi se nalmo o tomu, da se dosadanja pomoćna škola, gdje je kapelan ujedno i učitelj, pretvori u redovitu školu sa svetskim učiteljem. Prema zakonu li naredbi bilo je upitano obćinsko zastupstvo volosko, jer je Opatija na silu Voloskoj obćini pridružena, da se izjavi u kojem jeziku, da bude ta škola. Razložnije bi bilo, da se upita obćinsko glavarstvo, koji jezik djeka govora kad u školu stupe; i prema tomu da školskn oblast odluč, u kojem jeziku ima se po-

dućavati; jer se ni pomisliti nemože, da se djeca u početnoj školi podučavaju u drugom nego materinaskoj jeziku. Materinaski jezik sve djeca opatijske je hrvatski svatko bi dakle pametan očekivati morao, da bude i početna škola hrvatska. Ali obćinsko zastupstvo volosko odlučilo je, da bude škola taljanska za čisto hrvatsku opatijsku djecu, i to vam uzrok kličovanja balnoga dopisnika. On piše u svojoj eksaltaciji što i sam nevjeruje. Izliče sa osobitim naglaskom, da je taj zaključak primljen sa svimi proti jednomu glasu, i tim hoće da imponira višoj školskoj oblasti, a zaboravio je jadan, da je to stara navada, da volosko zastupstvo prima skoro sve predloge sa većinom glasovah — stara je formula u zapisniku skoro rekao bi stereotipna: *accolto unanimemente — con tutti voti illi: a granze maggioranza*, ta nije davno mloulo vrijeme kako se govori — kad se se zapisnici gotovi u sjednicke donušli, i onda svaki prigovora sa koje god strane, pa najtameljilji razbio se onom: *što da ide sada na novo sastavljati protokol*. Nije dakle čudo, da je i ovaj put prihvaćen predlog predsjednika odnosno njegovih patronah, skoro jednoglasno. Hvalje taj mudri zaključak zaboravio je kazati zanešeni dopisnik, koliko je bilo u toj sjedni Opatiojacob, na što mu ja kazati mogu, da ako je koji i bio, on je jurve osamljen i zapušten od svih, upravo radi njegovog posilnoga taljanstva.

Da nisu Opatijci tim zaključkom zadovoljni, mogao bi se lasno osvjedočiti bojazljivi dopisnik, ako se potrud do Opatije sa svojim prijatelji Guštinol i drugovi; čuo bi, što je već valjda i doznao, da se svi svetnici Opatije tomu uzprotivlje.

Govoreć o našoj pomoćnoj školi zarigrizo se pravdni dopisnik o nekoje neđe učitelje, koji su podučavali ili još podučavaju njemački jezik, a u tom je ciljap poglavljo na svećenike učitelje. Nije mođe da hranim naše vriedne svećenike i učitelje od toll zlobno osvade; ti i onako šćava potvora za njih je trava pohvala. Spominjem ipak tomu zlobnomu dopisniku, da su svećenici učiteljsku službu bezplaćno obavljali — dobivaju nagradu po 25-30 forintih za deset mjeseci trud sve do pred malo godina, a i sada nije niti izdajeleka primjerena nagrada, koju dobivaju od 120 ili 160 forintih, trudu koga sa šćotom imaju. Zadeo se napose taj bašni delija o bivšega našega kapelana učitelja V. Z. komu spoliše kao veliku pogrešku, da je pravli Hrvat, i kao takav ovud hrvatsko širio. Neželimo umunjiti zaslugue g. V. Z. glede domorodne misli među nami, ali na utječu voloskumu dopisniku poručujem, da današnji Opatijski Hrvati, pomorski kapetani i kuće gospodari bili su od prije jurve domorodnim hrvatskim duhom odgojeni — i takovi će ostati i na dalje.

X.

Iz srednje Istre, 8 decembra 1884. — Naše škole. Ovih danah dođe mi do rukoh izvješćaj školah u Istri za godinu 1882-83., iz kojega crpim siedeće podatke:

U Istri je 146 pučkih školah i to 64 taljansko a 82 hrvatske i slovenske. Ta razmjer školah odgovarao bi na prvi pogled barem nekolicu raznjeru pučanstva jedne i druge narodnosti, ali u istinu za nas je jako nepravdan. Ako boje zavirimo u juntino izvješće o škol-h. nađ čemo, da je taljanskih školnih 60 sa sveotvornimi učitelji a 4 pomoćne škole t. j. takove, gdje svećenici podučavaju. Od školah pak sa hrvatskim ili slovenskim jezikom, ima 58 sa svotvornim učiteljem a 26 pomoćnih. Od redovitih školah, ostane dakle 60 taljanskih a 56 naših. Idemoli još dalje, to ćemo nađ, da na tih 60 taljanskih školah podučuje (čujte!) 152 učitelja, a na 56 naših školah samo 72 učitelja. Uzimmo sada, da svaki učitelj ima plaće 400 for., to će onih 152 učitelja za taljanske škole, stojati provinciji 60.800 (šestdeset tisuć osamsto forintih) a 72 učitelja naših školah, samo 28.800 (dvadesetosam tisuć osamsto forintih). Uračunaj k tomu još trošak na pomoćne škole t. j. onu nagradu od kakovih 140 for., što dohva svećenik ako se čelu godinu trudli i muči u školi, onda troši provincija na naše škole ukupno 32.440 for. a na taljanske

I. tajnika Kamilo Blagajčić, stud. jur. Za II. tajnika Anton Kern, stud. agr. Za blagajnika Vladimir Krišković, stud. med. Za knjižničara Budimir Banjeglav, stud. teh. Za odbornika Miroslav Čučković, stud. medicinske.

Škola u Nerežinah. Nazadnji utok osorske obćine proti hrvatštinu nerezinske škole, odgovorila je vlada ponovno nlečno t. j. u prilog hrvatskomu jeziku. Nego reč bi, da se ona obćina neda još umiriti, jer smo žuli, kako se je tamošnji načelnik negdje izjavio, kako znade, da im je uzaludno svako prepiranje u toj stvari, nego da će se oni ipak dati još žuliti, nek se ne reče, da oni nisu šarenjaci. Prudilo vam.

Pišu nam iz Grdoga sela. Upravo kles smo sređeli Prvi glas, što ga odovud izveo dičnu «Našu Slogu» u svetiljama, jako je za nas tužan i neugodan. U četvrtak, dne 20. t. m. ostavio nas je dosadajući naš vrli upravitelj župe v. g. Blaž Zadnikar, pošto ga je crkvena oblast premostila u Sincergu.

Kako nam je teško bilo pri erou kad smo se s njim razstajali, i koliko za njim žalimo, razumijati možda samo onaj, koji znade, što nam je sve bio naš ljubljani upravitelj. Njegovih zaslugah kao duševnog našeg pastira, kao naučitelja, uzdanika i prijatelja našega, nesmiemo nabrajati, znajući, da to njemu — kako je čedan, nebi godilo, ni mislilo, da moramo odotovati, zašto amo ga volili kao malo kojeg svedenika i zašto ćemo ga nositi u sreli naših dok bude i jednoga od nas.

Kao pravi majstor u mehaničkih radnjah, on je našem strotnomu i zapuštonomu selu premanogo koristio. Što imademo danas našu nam dobrogo kovača, kolara bačvara itd. što nas malo ima, koji se nismo štošta koristina i potrošila za našo gospodarstvo od vriednog našeg pr. Blaž Zadnikar, imamo ponajviše njemu zahvaliti. Druga glavna njegova briga bila je nasmjenjena našoj sirotinji, koja u njem gubi i oca i majku. Bolestnim i nemoćnim siromahom slao je u kuću juhu i laglu hranu i tako mnogim do odzdravljenja pomogao, a možda i život spasio.

Za toliku ljubav i brigu javno mu zahvaljujemo, a dobru Bog nek mu naplati dobra i milosrdna djela nuni izkazana!

Zao nam je pako vrlo, da njegov zaaluge i vrlina nisu bile poznate višim obćinama. Ako se ga i nije moglo pustiti kod nas, moglo se za premostiti kako biuio Pazio u kojeg povede mjesta — ta žaliti, da ima kamo — gdje bi mogao svomu mlahavomu zdravlju laglje pomoći naš. Očidni i Gaydoselak.

Parobrodarsko društvo Abbazia. Poslednja pritužba u Višem oienjenom listu na naše parobrodarsko društvo, nije bila svakomu dičnomer od već povoljni, nu prigovoriti njoj nemože nitko jer biuio opravdana i temeljita. Ta Bože dragi, ako nebudemo sami seba štvali, sami svoje ljubili i oienili, kako da to tražimo od drugih? Ka onaj pritužbi pripajamo mi danas i drugu, koja je isto tako važna i opravdana. Nemili nam se nalime što go. dičničari u svojih druževnih siedenah peroriraju jednino u tuđim nam talijanskom jeziku, premda nelmu među njimi nite jednoga Talijana. Nesmiemo doduše kazati, da to rade iz zlobe ili mržnje napram materinskom nam hrvatskom jeziku, ta oni su svi čelik Hrvati, nu upravo to je ono, što nas peče, da se ljudi, koji bi skočili i u vatra i u vodu za dična Starčevića, neravnaju po njegovom receptu, t. j. da činom i rlečju pokazuju ono što jesu. Gospodo dičničari! svakom svoje a što komu Bog da.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo prilog.

Književne viesti.

Uprava «Hrvatske Vile» pozvile svoje predplatnike, da obnove predplatu na IV tečaj, koji je započeo prvog studena. Znać, da imade «Vila» liepi broj predplatnika među našim čitateljima, jer ćemo iste, da u podupru po najboljih silah. List sam je vradan svake podpore, jer osem što donasa liepih zabavnog-poučnih članakah, imade i svakom broju više što izvornih što pretiskanih krasnih slikah. K tomu obećuje uprava, da će u novom tečaju sadržaj lista pmonožati i to glashenim protzvodi, koje će uređivati sam g. Iv. pl. Zajc.

«Hrvatska Vila» izlazi svakog čedna, a stoji: na godinu — — — for. 10. „ pol g. — — — „ 5. „ četvrt g. — — — „ 2-50. Pojedini broj — — — „ 25. Koji želi imati prva tri tečaja «Vile», može iste dobiti za sniženu cenu od for. 12. Novel neka se šalju: upravi «Hrvatske Vile» u Zagrebu.

Posio na predplatu. Uprava «Vilena» pozivlje hrvatsku publiku na novu predplatu za g. 1885. Među ostalim kažu izdavatelji:

«Vilena» ne obećaje za godnu 1885 novotarija. Donosi će izvornih pripoviesti, pjesama i zdrave, zgodne pouke od najboljih spisatelja hrvatskih. I alkah imat će ko i dosele: ponješto originalnih od hrvatskih umjetnikah, zatim umjetnine stovjenskih i romanskih slikarah. Od radnjah, koje su mu silgle za buduću godinu, spominjemo samo roman «U novom dvorcu» od Ksavera Šandora-Gjalskoga, i novelu «Berita» od Vaelava Novaka. Bit će i drugih zanimljivih prilogah, koji su uređništvu obećani.

Osobitom pomnjom nastojat će uređništvo oko listka. U to ime zamolilo je svoje vrstne suradnike, gg. B. Brlekovića i M. Šrepela, da pristupe, kao suradnikori, koji bi u svakom obrtu pomagali i promicali napredak lista.

I mi od naše strane preporučamo tople našim čitateljima, kojim sila dopuščuju, da se predplatu na:

«Vilena» koji će izlaziti kao i dosele svake subote na dva arka, te će u svakom broju donieti ili dvie omanje ili jednu veliku sliku.

Godišnja mu je cena: Za domaće, koji ga snmi dižu for. 6. — Poštom i domoćim u kuću for. 7. — Na polovici i četvrt godine razumljeno.

P. n. predplatnikom iz Dalmaolje i drugih osilivatskih zemalja, kojim smeta plađanje novinarskoga biljega za svaki broj, preporučamo, neka nalože, da im se «Vilena» šalje u svezobih po 3 broja, pa će tada odpasti plađanje biljegovine.

Novel se šalju upravi «Vilena» (Zagreb, Preradovičeva ulica).

«Zlati Praha» bogato ilustrirani čednik, uređivan od g. prof. Ferd. Schulza, pripravio je za svoje predplatnike za god. 1885. veliku umjetnički avršenu, izvrsninu svjetlotičkomo izraženju silku «Kde domov můj» (Gdje je stanak moj) od Adolfa Liebschera, kamo dar, što će svakako svada radoastan odziv naći, pošto je sada upravo 60 godinah, odkad se ori ova krasna narodna pjesma.

Vrad ili pouka o ustrojstvu čovječjeo tela, o šuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnijih i naveduili bolestli. Popularno medicinsko djelo. Napisa o i izdao Mr. Šišman Šifljöry, prakt. liečnik, vitez kraljev. srbskog Tulcovskog reda i pojednikl kralj. srbsko ratne kolonje.

Dobiva se po 1 fr. 20 novč. a v. kod pisca «Vraća» u Zagrebu, Marije Valerije ulica, br. 4. Zagreb, tiskak dičničke tiskara 1884.

Preporučamo i ovu potrebitu knjigu, osobito onim, koji su dužni puk podučavati i u nevojli mu pri ruci biti.

Zaručnica. Pripoviedka iz života. Napisa o ju Robert Kauk. U Vukovaru, brzo tiskom E. Jančika 1884. Ciena 25 novč.

Posio na predplatu: Podpisani je izdao u svojoj nakladi knjigu: «Kratka poviest franceske književnosti», priredio Alfred Orešković, pravi ušitelj kr. velike realke u Osijeku.

Knjiga obširje devet tiskanil tabakah (skupa s imeni svih pisacah, u toj knjizi navedenih), a stoji 1 forintu (poštom 5 novč. više).

Uslobadajuć se to pridobili, molli podpisani uljudno, da slav. uređništvo u svom oienjenom listu izvoli pozvati publiku na predplatu na tu, u svojoj vrsti prvu knjigu u našoj književnosti, te se bilježi s odličnim počtanjem:

Tiskara Dragutina Laubnera Oštek, goranji grad, kapucinska ulica br. 6.

Dodatok kalendaru in kašiputa po Trstu za isto 1884. Trst, založila tiskarna V. Dolencia. Ciena 30 novč.

Drugi ovaj dio zanimivog «Koledara» g. V. Dolencia, sadržaje liepu razpravu «O novom obrtnom zakon», zatim uputu «O obštelavanju sparog», «Zoologija» sa slikom čestitog starine Frana Cignara, poznatog slovenskog pjesnika, zatim pripovjedku «Razputje» te više «Zmislitaka» i «Izričaka». Preporučamo svim i svakomu,

napose onim, koji su si nabavili prvi dio «Koledara», da si prekrbe i drugi dio, koji je svojim sadržajem i vanjštinom svake preporuke vriedan.

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu i nozmatvu. Dozavrli u:

Trst 1. prosinca Budapest, Florio iz Rieke. 2. Dubrovnik, Podli iz Dubrovnika. — Bakar 22. studenog. 3. Pietro, Sigante iz Trata. 27. Riccardo, Račić iz Kraljevice. 28. Resurrezione, Blažid iz Kraljevice. — Novi 28. studenog. 3. Nicolo a Caterina, Jeličić iz Zadra. Vinodol, Pober iz Rieke. 2. prosinca, Margita, Jeličić iz Rieke. — Kraljevicen 28. stud. Riccardo, Račić iz Mijetakah, Pogljan, Grillo iz Mijetakah. Bakarač G. Gudac iz Klenca. 27. Tomini G. Andrečić iz Mijetakah. Resurrezione, Blažid iz Mijetakah. — Svi 26. stud. Madonna della salute, Gamulin iz Vallegrande. 28. Bell' Annetta, Biondi iz Trata. Ottavino, Glavaš iz Poia. — Sincica 22. studen. 5. Giovanni a Giuseppe, Zubčić iz Zadra. Skenderbeg, Zubčić iz Zadra. — Rieku 29. stud. Kalk, Ursčić iz Porto Vendro. 2. pros. Miroslav, Mikuličić iz N. Jorka. Adria, Pascoletto iz Glasgova i Trata. 5. Nina, Kožulji iz Tunizi. — Karlobag 26. stud. 3. Nicolo, Kustić iz Paga. — Selca 3. pros. Vinodol, Popor iz Novoga, Margita, Jeličić iz Rieke. — Maršlje 30. studen. Elona, Vuklesović iz Burgasa. — N. York 20. studen. Fluma E. Valčić iz Lohia. Porto Annapolice 28. stud. Lucio, Zedečić iz Katanje. Piacenza 23. stud. Dio Fil. Zede iz Rozarija. 1. prosin. Uros, Kiltvan iz N. Jorka. Benefattore, Thian Tros, Kiltvan iz N. Jorka. — Giditerra 27. stud. Medan iz iz Skalavoa. — Giditerra 27. stud. Medan iz Sabloncello (za Sulina). — Carrigra 21. studen. Tarabochia iz Piroa. Javor, Kanonarić iz Korčula. Filipa Ponomoljo, Nidčić iz Sklja. — V. 25. stud. Arnes, Lister iz Trata. B. Ayres 20. listop. Ara, Sutura iz Murailjo. Surto, Sogota iz Nowentio. — Odeu 25. stud. Molpomme, Lomčić iz Trata. — Philadelphia 21. stud. Luigia P., Frlan iz Su dio. — Havro 2. pros. Szapary iz Ronona (za Lohi). — Cape Town 6. stud. Philadelphia, Poluraco iz Kardinia. — Delizi 2. prosin. Trojednica, Matokini iz Algira. — N. Orleans 21. stud. Florina, Skopinčić iz Montevidea. — Matu 5. pros. Bosana, Tomanić iz Bardina. — Livorno 4. prosin. Ban Mažuranić, Foromphar iz Sura.

Odjezriti iz:

Bakra 25. stud. 3. Petar, Sigante za Rieku. 20. Josip, Blažid za lku. — Kraljevicen 28. stud. Riccardo, Račić za Bakar. 20. Resurrezione Blažid za Bakar. Sanja 20. stud. Juraj, Pajolić za Zadar. Sincica 23. stud. Skenderbeg, Zubčić za Zadar. 26. S. Ivan i Josip, Zubčić za Zadar. — Rieku 1. pros. Mimi, Tominić za Ceite. — Karlobaga 26. stud. 3. Nicolo, Kustić za Rieku. — Zariha 10. studen. Ignor, Marella za Lirmanol. — Cete 28. studen. Cavaliere Krapf, Luković za Rieku. — Glasgow 29. stud. Tiza, Morović za Rieku. Maršlje 30. prosinca, Buni Padro za Ankonu. Poppina, Randić za Rieku. — Rieku 3. prosinca. Tibor, Randić za Rouen. Novi Kina, Račić za Marailju. 4. Cvjetinčan, Turina za Porto Vendro. — Novi 3. prosinca, Vinodol, Pober za Trst. — Selca 3. pros. Mar. — Katanje 14. stud. Fratoll F., Foranca za Smlenu. — Gencok 29. stud. Giorgio Bosković za Smlenu. — Adria 26. studen. Armonia, Zagabria za Rio Plata. — Maršlje 1. prosin. Regent, Purčić za Nova Jork. 3. Plo, Porčić za Buonos-Ayres Tartaro, Pesej za Rieku. — Havro 30. stud. Havro, Savoldelli za Kayenu. — Carrigra 24. stud. Sabioncello, Haggia za Mlečke. 25. Silva, Tarabochia za Nikolajev. — Giditerra 3. pros. Jokal, Gothardi za Mlečke. Tiza, Morović za Barl. — Carmen 2. listop. Pola, Bunja za Marailju. — Montevideo 24. list. Pisino, Camus za Pensakolu.

TRGOVAČKE VIESTI.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Kava Rio, Santos, Ceylon, Ceylon perla, Java, Moka, Cukar tučen, Ulje za jelo, dalmatinsko, talijansko lino, talijanska ludjaka, Pajar Batavia, Bakalar Troms, Petrolji u barilah, u sapsudih, Mast avinjska, englezka, Stanina.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Mase, Laj Dalmat, Naranče puljizke, Nežidi puljizki, Ljuni, Mandile Dalm, Gročije sultanina, Smeke, Grafiak, Pažulj, Leča, Vona bosanska, dalmatinska, istarska, Kekeš strojana, volovako su-reve, jaijeće 100k, kozje, Sine, Sijlvo bosan. arbsko, hrvatske, Pšenica, Kekerez vlaški, banatski, hrvatski, Vino puljizko, grško, dalmatinsko, istarsko, Rač Azov, Zeb magjarska, hrvatska, arbanaska.

Tršćanska burza

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Austrijska pap.renta for. 82.05, Ugarska, Ueta u zlatu 4%, Dionio na banke, kredit-banke, Talijanska renta London 10 lrah, Napuloin, O. kr. coltini, Državnu marke, iste francesko, Talijanske lire.

Lutritski brojevi

Table with 2 columns: Location and Numbers. Locations include Trst, Buda, Linc, Prag, Lavov, Hermanstadt.

Prašak za prsa

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. Skutinja za napatkom po 30 n. dohije se samo u ljekarni PRAXMARER Piazza Grande — Palazzo Municipale Trst. Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Agencija za posredovanje u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrsti u Austriji i nozmatvu, Kupuje i prodava kuće, po najpogodnijim pogodbama. Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Za svako doba godine

preporučuje se «Hrvatski Bogoslužbenik», u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkveno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oćij velika nodjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svetsota, Božić, Mlndo ljeto, Vodokršće, Sviećenje i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanje, Gospe i Svih Sveti, kako se služi sv. misa staroslavenski, oćij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Cirila i Metoda, Aziško prošćenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave «Narodnoga Listca» u Zadru. Mshko snapada fr. 2.—, a vezon u koži i poćidlen fr. 2.70. Tko pošalje nove» unapred, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva pošarskoga troška.

Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznaščenem profesora Friedlandusa, da se može ista upala pludih preneša na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrđjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka, kojeg usišomo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavaće upotrebljavati smolom bogati smrekovni ekstrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsiah, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim ekstraktom pomiečanog i oćišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnim sjajnimi uspeji posvjedočeno vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Sohn Wien.

Doma šivano rublje.

Naslednja navedeno perilo za gospode in gospe in manufakturni izdelki najljepše, najboljši...

Košulje za gospode in najljepšega angliškega vzorca...

Zenski nočni korseti iste vrste, ali dolgi...

Zenska dolnja krila in najljepšega vzorca, obilje okrasov...

Mužke košulje in najljepšega angliškega vzorca...

Platneno ponjavje, dobroga vzorca, sva...

Platno za domačo porabno, najboljši izdelki...

Stolno garniture s vitlini ravnimi očitvi, ustojelo...

Ručne brisače, zarobljene, vsak komad pos...

Svilene žepne rubce, iz teko blonske svile...

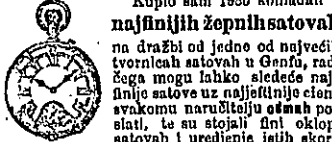
Svilene finiš nogavice, v najljepših barvah...

Garniture francoske pokrivače sestavljajo...

Naročila proti vpošiljavi znoška in npr...

Wasche- und Manufactur-Warenhaus RABINOVICS...

SKORO BADAVA Kuplo sam 1980 komadah najfinijih žepnih satovih...

toliko za koliko dajem sada. Žitav st. Za samih 5 for. 10 novč. dnjem ellindrovku...

ODIELA na mjesecne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici...

The Singer Manufacturing & Co NOVA JORK samo za JEDAN FORINT na jedan može se dobiti živacu makinu...

Piccoli-jeva želudačna esenca lekarna Piccoli-ja pri angelu...

Blagorodni gospodja Piccoli u Ljubljani Vaša želudačna esenca je ledino zdravilo...

Čvrste blagajne (Zajamčeno od ognja i potkođenja) C. POLCER i C. u Beču...

G. Piccoli-ja «pri angelu» Ljubljana, Dunajska cesta. Naručba izvršuju se s prvom poštom...

TRŠČANSKA TRGOVAČKA banka Eskomptiranje mjenicah. Trst neposredno i domicilirano 4%...

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE s'occupa di tutte le operazioni di Banca di Cambio valute...

La Filiale della Banca Union (Sezione Morici) s'incarica dell'acquisto e della vendita...

Čvrste blagajne (Zajamčeno od ognja i potkođenja) C. POLCER i C. u Beču...

PAROPLOVITBA braća Rismondo. Od dne 1. julyja tok. g. A. U. parobrod...

„Salve“ putuje, ako vrlimo dopušća, među TRSTOM i METKOVIČEM...

Odlikovan „Specialitet“ P. Slovcovich-a Ljekarna „Alta Marina“ Praskupljanje paklinke (katram) vode...

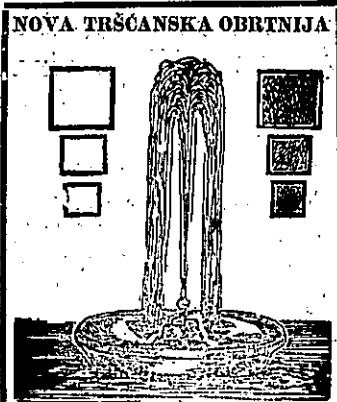
Trščanska štedionica. Prima novčane uložke u bankovkah od 50 novč. do svake visine...

Knjige na razprodaju kod Uredništva „Naše Sloge“: 1. Hrvatske narodne pjesme...

Založni papiri 5% austrijske centralne banke zemljišnog kredita...

pet po sto. Radi svoje solidnosti mogu se ovi založni papiri upotrebiti...

Od danas do konca godine 1886. Svatko, koji se prodplati na financ. časopis La Verifica O SLUŽBENIH VUCIDBAH...

Koja se na boji konkurencio niti satvornciam niti se skladišili!

FONDARIJA

Četverouglnih pločah u portlantičkom cementu za popločiti svakojake prostore, vodojeme za bašče, posude, kipove, kapitele, vodojeme za kupelj itd. itd.; veličina pločah od 60 centimetaraha, od 33, 39, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Ciena pločah i vodojemah

debljina od 2 cent. po	80 nč.	četvorni
3	f. 1	metar
4	1 30	
Marmorizirano poput bijelog marmora		
debljina od 3 cent. po for.	2 30	
3	3 40	
4	3 90	

Vodojemi za bašče u objemu od 1 metra po fr. 80, od 2 metra po fr. 60, od 3 metra po fr. 80, izloženi su na stalnoj izlozbi.

Ova nova vrst obrtnosti jest veće solidnosti i po četvornom metru korisnija za 60 novč.

Džeri se daju za oštiti cementa, podajući njima solidnost i sjaj poput marmora. Suv polirovi nosi biljege A. Z. Uzorci ova novo vrsti obrta vrlu će šim prije izloženi na stalnoj izlozbi.

Fondarija
ANDREA ZOTTELE
Via Acquedotto izpod Politeama Rossetti.

Latteria Milanese

(milanska mličakarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mličakarni sveža i suha voća. Izvrsno divljačino, zelenih svoj polag ostenah na trgu Hleba gonovozkog, kolačah mličakih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salona, masla sveža svaki dan iz Milana. Krema za ovariti, tučenog povrha prve vrsti, kiselja mlička. Za objede i održav ovrhvanju se naručuje sa pladnolov povrhem bogato nariešen, također u ledu. Naruče za pokrajinu izvažuju se neodviđeno, nu ne izpod 5 kilog.

M. Melchioro.

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladištu uvijek pripravne kod

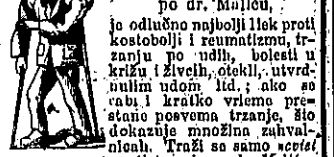
SCHNABL i C. TRST

19 Via di Garinfa 19
uz najviše cijene. Skladište kotačah različitih, vintolikačah, sisaljkih, dotučnoga željeza clevih za vodu i kolovah.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Plazza della Legna** porta Nro. 5. Dobili se može svakojako orudje za poljodjelca i sanaliju svakojake sprave za kuće i predmete za kuhinje i obitelji. Svo uz najviše cijene.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štđene, imade se taj liek po dr. Malliéu smatrati kano patvoran

Cvjet proti trzanju,

po dr. Malliéu, je adužno najbolji liek proti kostoboli reumatizmu trzanju po udih, bolesti u križu i žilvih, otekli, utrdnutim udom itd.; ako so vabi i kratko vrijeme prestano poverma trzanje, šio dokazuje množina zahvalnih. Traži se samo acetat.

(Obruh. znamka) proti trzanju po dr. Malliéu uz priloženo snušenje; 1. staklenica 20. nč.

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, ličkaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostoboli na nogi silno trpila i razno domade ličkove bezuvješno rabila. Pošto sa je jako bolest što dalje svo većma pogoršivala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjeli su na Vak dr. Malliéu kostobolji liek za 60 nč. to si ga odmah naručila, i u istinu imao je čudovit uspjeh da sa je majka nakom što ga je kratko vrijeme upotrebljavala posvo težkih bolih oslobodila. Eumir osvjedočenjem priznajem dakle dr. Malliéov kostobolji cviet kano izvatan liek to ga svakom bolestniku u silnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako najzadovoljniju hvatu; avim štovanjem.

Frano Jug, posjednik u Smarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kran'ski.

Izratan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 60 nč. Koristi se u nogu li svi u trgovini sa nalozni siropi.

Krv čisteće krunjilice o. kr. povl., nobi smjele u nlednom gospodarstvu manj-kati; one su već tiend puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kod su utrdnutia uda, pokvaren želudac, kod jetri-njih i bubražnih bolestih; u škutulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 štakulnah i for. 5. novč., Razašilje se samo jedan zamotak

Gori navedene specijalitate, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne priznatoe, imade uvijek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarakim pouzedom.

Mličakarna Jul. pl. Trnkoczyja u prli samorogu u Ljubljani, Mostni trg br. 4.

POZOR!

NR. POZOR OD PATVORENJA I

1884. IZLOŽBA U KALKUTI. Diplom sa medaljom.

VLAHOV

Da se laglje do onog lieka dođe, a gubiva u njim izamititi sve karano, naručitelje, klasifikare, prodaje liho ali u svih glavah mestih celoga svijeta. Trgovina: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu u č. Lazare br. 1.

NR. POZOR OD PATVORENJA I

POZOR!

Brza i sjegurna pomoć za bolesti žludoa i. njezine posljedice.

Obrana, zdravlja

oviel gotovo o začuvanju i pospješuju pravae, jer ova je glavna postloga zdravju, te kati žestotom, int. dječkom doživljaju. Najbolji način da se u raditi probavu primjereno nješkaju kivi i odstraniti nezdruva čestice kivi jest: voć odavna poznati i ebljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Prizodjen je od najboljih, liečnički najkripijih zeleninah; izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod neuredne probave, kod adregavanja, nadimanja, blyvanja, kod bolestih u jetku i žludcu, želudacnom krah, prepunjenom želudcu, kod navale krvi, hemoroidah, ženskoh bolestih, kod bolesti u čre-vu, hipokondriju, i mekušakite, fusled slabu probavju; on oživljuje ojačava ojačava ojačava, čisti krv, to dobiva bolstivo tjelo iznova čistu i zdravlje. Ualied ova izvratna vlasti-kosti, postaje je sjegurna ljudski domaći liek koji, a radi toga svuda je p. znat.

1 staklenica 50 nč. dve staklenice i for.

Na tiadno poljvalnih piemah, lahko svaki pročitati. Balje se na frankirana pisma na svo strana uz pouzede snosa:

Gospodini Fragneri

Molim Vas, da mi pošaljete poštom 10 staklenicah dra. Rose životnoga balzama. Ovom zgodom Vam šaljem, da je taj liek i naj-lisn, jer neko je imao 60 godina, neštiti i lakova bolesti u žludcu, koji me je bolio 10 godinah. Isti liek ozdravio je i moju ženu, koja je bolovala preko 10 god. na jetrih, a sada uzdržava i moju djecu u zdravlju i čuva ju osobito od simpatie, koja in ovdje tako česta! Primita gospodine ova u znak mojeg visokog štovanja, kojim so bljodjim

Kazimir Masaleki nadzornik željezničkog poduzeća u Alekincu u Srbiji.

OPOMENA!

Da se izbjogne n. milim zgodam, proslm sve p. n. gg. naručitelje, nekaj zahtjevu liečno dr. Rose-a životni balzam iz Jekovna B. Fragnera u Pragu, jer sam opazio, da su došli naručitelji od više strana, uopušeno amaju ako su tražili jedinstveno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, Jekovina u Kermotnu orlu u Pragu, ugao iz pokornoga br. 405-3.

U Trstu: E. Prandini, G. Forabreschi, Jak. Sorazili, Ed. v. Lottenburg i Ant. Suttina, liekarnici.

U Zadru Androvič i Noj; Rieka J. Prod-m; Dubrovnik J. Alokaid; U Hrastovici i Slavoniji: Stieček, liekarna; Zegreb-Arazim C.; H. Jakovčić (gornji grad); A. E. Milosevina brada; M. L. Finkh; Fr. Porikot, Stara Gradiska St. pl. Variacič; Belovar Mikočič, Opatk J. G. pl. Dlonca; Brod n. S. N. B. Kukuvič, Gospić V. Vouk; Jaska Ed. p. Tomaš, Jezičič Ed. Tollovič, Karlovac G. Fludeš i Ed. pl. Sladovič, Križevci L. Brotsky, Kutina S. Bachorazky, Nova Gradiska D. Dienes, Otočac V. Čatek, Ogulin Jos. Finkh, Petrovaradin Deod. Erben, Pregrada H. Bilinsky, Sušak J. Wertheimstein, Valpovo Al. Dozđati, Vinkovci Fr. Herzog, Vukovar, Pol. Kirohbaum, Varaždin A. Kusy, Zupanje Mal-tor A.

Sve liekarni i vođi trgovine sa mato-rijalnim robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišna toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije:

Pražke domaće mazilo proti otku, ranam i svakojakoj upali.

Ako so ženam praa upalo, ili otdrnu, i kod avakog oteka, kod crva u prstu i za- noctici, kod izvulnija, kod morske (morivo) kosti, kod reumatiznog oteka, kroničnog upalo u koljenih, ruknih i leđnih; ako si tko nogu, kod izvino, proti kurjem oku i polu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti teku-ćim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, najma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliče; smrad koji se otieka teče, izvuce ovo mazilo brzo i rano izliče. Ovo mazilo je radl toga tako dobro, što odmah pomozu i rana so prije ne sačeti, dok nije sas gnoj i je izvučen. Zaprijeti također rast divljega mesa i čuva od upala. Također ublaži bolest. Otvo-reno i tekuće rano moraju se mlačnom vo-dom izprati, zatim se na nje ovo mazilo priipei.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nč.

Balzam za uho

Po mnogih pokush pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani naglušnost te so njem zadobije opet jar izgubljeni sluh i. staklenica i for. a. v.

Nepogriješivo!

ROBORANTUM

(u-čelivo sa bradom) bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje protiv celavosti, ispa-danja kose, peruti i oređenju. Uspjeh više-nutnim trenjem sojamčom. Originalne boce: po 1. for. 50 nč. i boce sa probu po 1 for. šalju

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje također dobar uspjeh protiv slabosti i glavobolji.

U Trstu i Petar Slovcovich, farmac. ala Ma-rina, ViaSanita 13. Praxmarer liek. Hrvatska Slavonija: Zagreb: samo O. Arasim. Rieka: Gmelner, Gospić: Vouk, Ivanič kraj Varaždina: Janos, Ivančič grad: Tollovič, Jaska: Tomaš, Karlovac: Fludeš, Petri-nja: Grgić, Zemua: pl. Benko. Sisaak: Gursky, Varaždin: Riedl, Vinkovci: pl. Alekmn. — Bosnija: Sarajevo: pl. Fietel, liekarnik B. Uzič, i Feokovid, liekarnik. — Mađarska: Zadar: Andrievič, Spiljat: Alijnovič.

Tamo se može također dobiti Eau de Hibe, izloženo sređivo ljepote, koje uzdrži svicost i bio-locu puti. Ciena: 85 novčica. — Bou-quet du Serail de Grolich, vonj za rub-icu i elegantni sviet. Ovo je bleser svih vonja. Radl varredno lijepe sprave, sluzi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

Bogato skladište

željeza svako vrsti, duživ i i voličine, ociola, žute miedli (otuna), olova, bakra (rama) kositra (cinka), željezino prosto i fino radjeno, orudja za razne zanatli i obrte, poljo-djelskog orudja, raznih sprava-h za kuću i brodove, va-gah decimalnih i stolnih

preporučaju

Ghevesich i Milovcich

Palazzo Carciotti u Trstu.

NB. Svi se domaći (tuzemski) roba razasilju silobzno od carine i po najnižih cijenah

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

anstrijskog vjeerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukramačenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3 1/2 %
8-dnevni odkaz 3 1/2 %
30-dnevni odkaz 3 1/2 %
u napotodržkih uz
80-dnevni odkaz 3 1/2 %
3-mjesečni odkaz 3 1/2 %
6-mjesečni odkaz 3 1/2 %

Otkup za zlato i srebro

u bankah 2 1/2 %, kamata na svaku svotu a u napotodržkih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Puštu, Brno, Tropolva, Lavov i Rivnu, nadalje Zagreb, Arad, Grae, Hermannstadt, Innsbruck, Ciolovac, Ljubljana, Snelburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, čekinah, likidjer unovčenje kupovina uz 1/2 % provizije.

Receptura

na varanta, uvjeti na sporazumljenju uz otvor kredita u Londonu ili Parizu; 1/2 % provizije za 3 mjeseca.

Na otkupe, 0 1/2 % godišnji kamatah do iznosa od fr. 1000; na povrede iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

FRANCO DI DAZIO

MOBILI

migliori e più a buon mercato in grande assortimento presso

IGNAZIO KRON

DEPOSITO MOBILI DI VIENNA

Trieste, Via al Teatro Numero 1, A (TERGESTEO)

Prezzi correnti illustrati si spediscono dovunque franco e gratis

fi. 40

fi. 24

fi. 22

fi. 40

Velika partija ostanakah sagovah

(10-12 metrah) šalju uz pouzede komad po 3 for. 80 nč.

L. Storch, tvorničar u Brnu.

Trar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Velika partija odrezakah sukna

(3-4m.), u svih bojah za cijele mužke odjece, šalju pouzedeo po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Trar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nč.